



CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție, republicată)

DIRECȚIA LEGISLAȚIE, DOCUMENTARE ȘI CONTENCIOS

Nr. 5773/2021 din data de 15.06.2021

Secretar general,

Punct de vedere conținând unele propuneri pentru modificarea Codului penal

I. Sesizarea

În ședința din data de 10 mai 2021, pe rolul Comisiei nr. 1 – comună „Legislație și cooperare interinstituțională” s-a aflat Raportul Inspecției Judiciare – tematic mixt nr. 20-2770/20-2771 privind practica instanțelor de judecată și a parchetelor de pe lângă acestea în investigarea și soluționarea cauzelor privind infracțiuni la viața sexuală cu victime minore.

Comisia a decis amânarea lucrării, urmând ca Direcția legislație, documentare și contencios să formuleze propuneri pentru modificarea Codului penal.

II. Analiza solicitării

1. După cum se cunoaște, prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 111 din 11 iunie 2020 s-a dispus sesizarea Inspecției Judiciare în vederea efectuării unui control tematic la instanțe și parchete referitor la modul de investigare și soluționare a cauzelor privind infracțiuni la viața sexuală cu victime minore, aflate pe rolul acestora în perioada 01.02.2014 la zi, fiind vizată practica instanțelor și a parchetelor doar în ceea ce privește soluțiile definitive, obiectivele urmând a include aspecte precum *aprecierea consimțământului ca fiind valabil sau nevalabil prin raportare la vârsta victimei*.

Raportul întocmit de Inspectia Judiciară a fost înaintat Consiliului Superior al Magistraturii, urmând a fi supus analizei Plenului Consiliului.

În cuprinsul acestui raport se reține că, din perspectiva analizată, consimțământul reprezintă exprimarea acordului de voință în mod liber de către victimă cu privire la realizarea raportului sexual ori a actului sexual.

Aprecierea valabilității consimțământului este atributul exclusiv al organului judiciar, fiind absolut necesar însă a se stabili dacă victima minoră a înțeles sau nu semnificația actului sexual și

Tel: (+40)21-311.69.32
Fax: (+40)21-311.69.37



Website: www.csm1909.ro
Email: legislatie@csm1909.ro



Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

Număr de înregistrare în registrul de evidență a prelucrărilor de date cu caracter personal 2359



CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție, republicată)

a tuturor consecințelor pe care acesta le implică pentru persoana sa, evoluția ei fizică și emoțională.

Aceasta întrucât dezvoltarea comportamentului sexual face parte din experiențele fiecărui copil, copiii manifestând comportamente sexuale încă de timpuriu, însă pasul spre o activitate sexuală propriu-zisă trebuie decis în mod liber și făcut astfel încât acesta să nu prejudicieze sau să pericliteze dezvoltarea fizică sau psihică a copilului implicat într-o astfel de activitate.

Diferența fundamentală care conduce la încadrarea juridică a unei fapte ca **viol** și nu ca **act sexual cu un minor** este, potrivit doctrinei și practicii parchetelor și instanțelor de judecată, constatarea îndeplinirii cel puțin a uneia dintre cerințele esențiale pentru realizarea elementului material al violului, respectiv *constrângerea victimei* (care poate îmbrăca 2 forme: constrângerea fizică și constrângerea morală), *punerea victimei în imposibilitate de a se apăra ori de a-și exprima voința* sau *profitarea de starea victimei de a fi în imposibilitate de a se apăra ori de a-și exprima voința*.

Practica judiciară a demonstrat că activitatea de constrângere fizică este mai ușor de dovedit, în special în situațiile în care actele de violență lasă urme asupra corpului sau bunurilor victimei, în timp ce constrângerea morală sau cerința punerii victimei în imposibilitate de a se apăra ori de a-și exprima voința presupun administrarea unui probatoriu diferit, nuanțat, în care declarațiile persoanelor implicate trebuie de cele mai multe ori completate cu elemente extrinseci modului în care acestea au perceput și descris desfășurarea evenimentelor, motivațiile, mobilul sau scopul. O parte a doctrinei menționează *vârsta fragedă* a victimei ca o conjunctură în care victima este în imposibilitate de a se apăra sau de a-și exprima voința, stare preexistentă și independentă de acțiunile făptuitorului în realizarea actului sexual, care însă, constituind a treia modalitate de realizare a elementului material al violului, ar justifica această încadrare juridică a faptei.

În cauzele analizate se constată că în calificarea faptei a prezentat relevanță modul în care s-a apreciat cu privire la existența sau inexistența consimțământului persoanei vătămate, prin raportare la vârsta acesteia.

În unele cazuri, situația persoanelor vătămate în vârstă de 11-12 ani a condus la calificarea faptei ca **act sexual cu un minor**, instanțele apreciind în aceste situații că din probele administrate (declarație persoană vătămată care a confirmat că și-a dat acordul, declarații de martori care au confirmat că a existat acordul minorului sau că minorul nu a fost constrâns de inculpat) rezultă că a existat un consimțământ exprimat de persoana vătămată minoră.

În alte cazuri, aceeași vârstă a condus la calificarea faptei ca **viol**, în aceste situații instanțele apreciind, pe baza unei expertize psihiatrice că, din cauza vârstei avute la data consumării actelor sexuale, persoana vătămată nu era suficient de dezvoltată psiho-moral, nu era



Tel. (+40)21-311.69.32
Fax (+40)21 311.69.37



Website: www.csm1909.ro
Email: legislatie@csm1909.ro



Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

Număr de înregistrare în registrul de evidență a prelucrărilor de date cu caracter personal 2359

Pagina 2 din 16

capabilă să înțeleagă consecințele unor astfel de acțiuni și nu avea capacitatea de a exprima un consimțământ valabil în acest sens.

S-a mai reținut că din verificările efectuate a rezultat că, în aprecierea valabilității consimțământului victimelor minore, vârsta acestora a reprezentat un criteriu de apreciere care s-a impus a fi coroborat cu probe administrate în cauză, *fără a fi însă determinant pentru soluția adoptată.*

2. Infracțiunile contra libertății și integrității sexuale sunt reglementate în cuprinsul Capitolului VIII din Titlul I – „Infracțiuni contra persoanei” al Părții speciale din Codul penal, după cum urmează:

- Violul (art. 218);
- Agresiunea sexuală (art. 219);
- Actul sexual cu un minor (art. 220);
- Coruperea sexuală a minorilor (art. 221);
- Racolarea minorilor în scopuri sexuale (art. 222);
- Hărțuirea sexuală (art. 223).

Astfel, atât *violul*, cât și *agresiunea sexuală* presupun, în esență, constrângerea victimei la un act de natură sexuală, elementul de diferență constituindu-l felul actului, în cazul infracțiunii de viol fiind vorba despre un raport sexual/act sexual oral sau anal/orice alte acte de penetrare vaginală sau anală, iar în sfera infracțiunii de agresiune sexuală intrând orice alte acte de natură sexuală decât cele anterior prevăzute.

În cazul ambelor infracțiuni este prevăzută o variantă agravată, în situația în care victima este un minor, indiferent de vârsta acestuia.

După cum se subliniază în doctrină¹, criteriul de distincție între viol și agresiunea sexuală sub aspectul elementului material se regăsește și în cazul infracțiunilor de *act sexual cu un minor* și, respectiv, de *corupere sexuală de minori*. Astfel, dacă actul presupune penetrare sau act sexual oral vom fi în prezența actului sexual cu un minor, iar dacă este vorba de alte acte de natură sexuală fapta va constitui corupere sexuală de minori.

Atât infracțiunea de act sexual cu un minor, cât și cea de corupere sexuală de minori nu presupun, însă, exercitarea unei constrângeri.

Din perspectiva aspectelor semnalate în cuprinsul raportului întocmit de Inspekția Judiciară prezintă relevanță, în special, infracțiunile de viol și de act sexual cu un minor, pe care le redăm în cele ce urmează:

¹ „Noul Cod penal comentat. Partea specială. Ediția a II-a revăzută și adăugită”, Vasile Dobrinioiu ș.a., Ed. Universul juridic, București, 2014, pag. 173.





CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

„Art. 218 - Violul

(1) Raportul sexual, actul sexual oral sau anal cu o persoană, săvârșit prin constrângere, punere în imposibilitate de a se apăra ori de a-și exprima voința sau profitând de această stare, se pedepsește cu închisoarea de la 5 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează orice alte acte de penetrare vaginală sau anală comise în condițiile alin. (1).

(3) Pedeapsa este închisoarea de la 7 la 12 ani și interzicerea exercitării unor drepturi atunci când:

a) victima se află în îngrijirea, ocrotirea, educarea, paza sau tratamentul făptuitorului;

b) fapta a fost comisă de către un membru de familie sau de către o persoană care conviețuiește

cu victima:

c) *victima este un minor;*

d) fapta a fost comisă în scopul producerii de materiale pornografice;

e) fapta a avut ca urmare vătămarea corporală sau a pus în pericol viața victimei în orice alt mod;

f) fapta a fost săvârșită de două sau mai multe persoane împreună.

(3¹) Pedeapsa este închisoarea de la 7 la 15 ani și interzicerea exercitării unor drepturi atunci când faptele prevăzute la alin. (1) și (2) au fost comise *față de un minor* în circumstanțele prevăzute la alin. (3) lit. a), b) și d)-f) sau de către o persoană care a mai comis anterior o infracțiune contra libertății și integrității sexuale asupra unui minor, o infracțiune de pornografie infantilă sau proxenetism asupra unui minor.

(4) Dacă fapta a avut ca urmare moartea victimei, pedeapsa este închisoarea de la 9 la 18 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(5) Acțiunea penală pentru fapta prevăzută în alin. (1) și alin. (2) se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

(6) Tentativa la infracțiunile prevăzute în alin. (1) - (3) se pedepsește.”

„Art. 220 - Actul sexual cu un minor

(1) Raportul sexual, actul sexual oral sau anal, precum și orice alte acte de penetrare vaginală sau anală comise *cu un minor cu vârsta între 14 și 16 ani* se pedepsesc cu închisoarea de la unu la 5 ani.

(2) Fapta prevăzută la alin. (1), săvârșită asupra unui *minor care nu a împlinit vârsta de 14 ani*, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 9 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(3) Fapta prevăzută la alin. (1), comisă de un *major cu un minor cu vârsta între 16 și 18 ani*, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 9 ani și interzicerea exercitării unor drepturi dacă:

a) minorul este membru de familie al majorului;

b) minorul se află în îngrijirea, ocrotirea, educarea, paza sau tratamentul făptuitorului sau acesta a abuzat de poziția sa recunoscută de încredere sau de autoritate asupra minorului ori de situația vădit vulnerabilă a acestuia, datorată unui handicap psihic sau fizic, unei situații de dependență, unei stări de incapacitate fizică sau psihică ori altei cauze;

c) fapta a pus în pericol viața minorului;

d) a fost comisă în scopul producerii de materiale pornografice.

(4) Fapta prevăzută la alin. (1) se pedepsește cu închisoarea de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi atunci când:



Tel: (+40)21 311.69.32
Fax: (+40)21 311.69.37



Website: www.csm1909.ro
Email: legislatie@csm1909.ro



Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

Număr de înregistrare în registrul de evidență a prelucrărilor de date cu caracter personal 2359

Pagina 4 din 16



CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție, republicată)

a) fapta a fost comisă de un membru de familie al minorului sau de o persoană care conviețuiește cu acesta;

b) minorul se află în îngrijirea, ocrotirea, educarea, paza sau tratamentul făptuitorului sau acesta a abuzat de poziția sa recunoscută de încredere sau de autoritate asupra minorului ori de situația vădit vulnerabilă a acestuia, datorată unui handicap psihic sau fizic, unei situații de dependență, unei stări de incapacitate fizică sau psihică ori altei cauze;

c) fapta a pus în pericol viața minorului;

d) a fost comisă în scopul producerii de materiale pornografice;

e) făptuitorul a împlinit vârsta de 18 ani.

(5) Fapta prevăzută la alin. (2) se pedepsește cu închisoarea de la 5 la 12 ani și interzicerea exercitării unor drepturi atunci când:

a) fapta a fost comisă de un membru de familie al minorului sau de o persoană care conviețuiește cu acesta;

b) minorul se află în îngrijirea, ocrotirea, educarea, paza sau tratamentul făptuitorului sau acesta a abuzat de poziția sa recunoscută de încredere sau de autoritate asupra minorului ori de situația vădit vulnerabilă a acestuia, datorată unui handicap psihic sau fizic, unei situații de dependență, unei stări de incapacitate fizică sau psihică ori altei cauze;

c) fapta a pus în pericol viața minorului;

d) a fost comisă în scopul producerii de materiale pornografice;

e) făptuitorul a împlinit vârsta de 18 ani.

(6) Faptele prevăzute la alin. (1) și (2), precum și la alin. (4) lit. e) nu se sancționează dacă diferența de vârstă nu depășește 3 ani.

(7) Tentativa la infracțiunile prevăzute la alin. (1) - (5) se pedepsește.”

Se cuvine a fi menționat faptul că forma în vigoare a celor două infracțiuni este rezultatul modificărilor și completărilor aduse prin Legea nr. 217/2020, anterior acestea având următorul cuprins:

„Art. 218 – Violul

(1) Raportul sexual, actul sexual oral sau anal cu o persoană, săvârșit prin constrângere, punere în imposibilitate de a se apăra ori de a-și exprima voința sau profitând de această stare, se pedepsește cu închisoarea de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează orice alte acte de penetrare vaginală sau anală comise în condițiile alin. (1).

(3) Pedeapsa este închisoarea de la 5 la 12 ani și interzicerea exercitării unor drepturi atunci când:

a) victima se află în îngrijirea, ocrotirea, educarea, paza sau tratamentul făptuitorului;

b) victima este rudă în linie directă, frate sau soră;

c) victima este un minor;

d) fapta a fost comisă în scopul producerii de materiale pornografice;

e) fapta a avut ca urmare vătămarea corporală;

f) fapta a fost săvârșită de două sau mai multe persoane împreună.



Tel: (+40)21 311.69.32

Fax: (+40)21 311.69.37



Website: www.csm1909.ro

Email: legislatie@csm1909.ro



Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

Număr de înregistrare în registrul de evidență a prelucrărilor de date cu caracter personal 2359

Pagina 5 din 16



CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție, republicată)

(4) Dacă fapta a avut ca urmare moartea victimei, pedeapsa este închisoarea de la 7 la 18 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(5) Acțiunea penală pentru fapta prevăzută în alin. (1) și alin. (2) se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

(6) Tentativa la infracțiunile prevăzute în alin. (1)-(3) se pedepsește.”

„Art. 220 - Actul sexual cu un minor

(1) Raportul sexual, actul sexual oral sau anal, precum și orice alte acte de penetrare vaginală sau anală comise cu un minor cu vârsta între 13 și 15 ani se pedepesc cu închisoarea de la unu la 5 ani.

(2) Fapta prevăzută în alin. (1), săvârșită asupra unui minor care nu a împlinit vârsta de 13 ani, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(3) Fapta prevăzută în alin. (1), comisă de un major cu un minor cu vârsta între 15 și 18 ani, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi dacă:

a) minorul este membru de familie al majorului;

b) minorul se află în îngrijirea, ocrotirea, educarea, paza sau tratamentul făptuitorului sau acesta a abuzat de poziția sa recunoscută de încredere sau de autoritate asupra minorului ori de situația deosebit de vulnerabilă a acestuia, ca urmare a unui handicap psihic sau fizic ori ca urmare a unei situații de dependență,

c) fapta a pus în pericol viața minorului;

d) a fost comisă în scopul producerii de materiale pornografice.

(4) Fapta prevăzută în alin. (1) și (2) se pedepsește cu închisoarea de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi, atunci când:

a) minorul este membru de familie;

b) minorul se află în îngrijirea, ocrotirea, educarea, paza sau tratamentul făptuitorului sau acesta a abuzat de poziția sa recunoscută de încredere sau de autoritate asupra minorului;

c) fapta a pus în pericol viața minorului;

d) a fost comisă în scopul producerii de materiale pornografice.

(5) Faptele prevăzute în alin. (1) și alin. (2) nu se sancționează dacă diferența de vârstă nu depășește 3 ani.

(6) Tentativa la infracțiunile prevăzute în alin. (1) - (4) se pedepsește.”

Trebuie menționat că, după cum rezultă din *Expunerea de motive*, Legea nr. 217/2020 a fost promovată în raport de unele situații semnalate în practica judiciară, inclusiv cu referire la încadrarea juridică a faptelor de natură sexuală cu victime minore, dar și în contextul condamnării statului român la CEDO în trei cauze care priveau infracțiuni cu acest obiect.

3. Față de configurația actuală a infracțiunii de viol, semnalăm următoarele aspecte:

În prezent, infracțiunea de viol în forma tip de la alin. (1) sau în forma asimilată de la alin. (2) presupun o victimă majoră, în cazul în care aceasta este minoră devenind incidentă agravanta de la alin. (3) lit. c), sancționată cu închisoarea de la 7 la 12 ani.



Tel: (+40)21 311.69.32
Fax: (+40)21 311.69.37



Website: www.csm1909.ro
Email: legislatie@csm1909.ro



Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

Număr de înregistrare în registrul de evidență a prelucrărilor de date cu caracter personal 2359

Pagina 6 din 16

Conform alin. (3)¹, sancțiunea este și mai gravă în ipoteza în care victima este minoră, iar faptele au fost comise în celelalte circumstanțe agravante prevăzute la alin. (3) lit. a), b) și d)-f) sau de către o persoană care a mai comis anterior o infracțiune contra libertății și integrității sexuale asupra unui minor, o infracțiune de pornografie infantilă sau proxenetism asupra unui minor.

Semnalăm, însă, faptul că, deși faptele comise în astfel de circumstanțe sunt considerate printre cele mai grave din reglementarea de la art. 218, tentativa nu este pedepsită, dispozițiile alin. (6) referindu-se doar la pedepsirea tentativei la infracțiunile prevăzute în alin. (1)-(3), nu și în alin. (3)².

Cât privește infracțiunea de **act sexual cu un minor**, arătăm următoarele:

În cuprinsul alin. (1) al art. 220 Cod penal este incriminat raportul sexual, actul sexual oral sau anal, precum și orice alte acte de penetrare vaginală sau anală comise cu un minor cu vârsta între 14 și 16 ani, care se pedepsesc cu închisoarea de la unu la 5 ani.

Deși legea nu conține precizări privind autorul faptei, în raport de dispozițiile alin. (4) lit. e), care reglementează ca agravantă săvârșirea faptei de către un făptuitor care a împlinit vârsta de 18 ani, reiese că, în forma de la alin. (1), autorul nu poate fi decât un minor, în caz contrar fiind incidente dispozițiile alin. (4).

Trebuie, însă, menționat că, potrivit alin. (6) al art. 220, atât faptele prevăzute la alin. (1), cât și cele prevăzute la alin. (4) lit. e) nu se sancționează dacă diferența de vârstă nu depășește 3 ani, rezultând, astfel, o sferă de aplicabilitate destul de redusă a dispozițiilor alin. (1), în raport de limitele de vârstă pe care legea le impune victimei (14-16 ani) și autorului (minor, respectiv 14-18 ani).

La alin. (2) sunt incriminate aceleași acte ca la alin. (1) săvârșite asupra unui *minor care nu a împlinit vârsta de 14 ani*, și în acest caz legiuitorul prevăzând o formă agravată a infracțiunii, în ipoteza în care făptuitorul a împlinit vârsta de 18 ani – alin. (5) lit. e). Prin urmare, reiese și în acest caz că alin. (2) vizează doar ipoteza autorului minor.

Semnalăm, însă, că prevederile alin. (6), potrivit cărora fapta nu se sancționează dacă diferența de vârstă nu depășește 3 ani, sunt aplicabile doar în privința faptei prevăzute la alin. (2), nu și a celei prevăzute la alin. (5) lit. e).

Potrivit alin. (7), tentativa la infracțiunile prevăzute la alin. (1)-(5) se pedepsește.

4. În raport de situațiile constatate cu ocazia controlului tematic, în cuprinsul raportului întocmit de Inspekția Judiciară s-a formulat și propunerea de *reglementare legală a obligativității efectuării unei evaluări psihologice a persoanei vătămate minore în cauzele având ca obiect infracțiuni contra libertății și integrității sexuale*.





CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției
(art. 133 alin. 1 din Constituție, republicată)

O altă posibilă variantă de reglementare ar fi aceea de *a se stabili o vârstă a minorului până la care raportul sexual, actul sexual oral sau anal, precum și orice alte acte de penetrare vaginală sau anală să constituie infracțiunea de viol²*, în considerare faptul că stadiul dezvoltării psihofizice a minorului nu permite exprimarea unui consimțământ valabil.

În același sens au fost modificate recent și dispozițiile **Codului penal francez³**, prin Legea nr. 478 din 21 aprilie 2021, stabilindu-se, în esență, la 15 ani vârsta sub care se consideră că un copil nu consimte la un act sexual cu un adult, fapta constituind viol.

Astfel, dispozițiile art. 222-22 din Codul penal francez definesc agresiunile sexuale ca fiind orice acte de natură sexuală („*toute atteinte sexuelle*”⁴) comise cu violență, constrângere, amenințare sau prin luarea prin surprindere ori, în cazurile prevăzute de lege, săvârșite împotriva unui minor de către un major.

Așa cum se arată în cuprinsul art. 222-22-1, la ultimul alineat, atunci când faptele sunt comise asupra persoanei unui minor mai mic de cincisprezece ani, constrângerea morală sau luarea prin surprindere se caracterizează prin aceea că se profită de vulnerabilitatea victimei, care nu are discernământul necesar pentru aceste acte.

„*Lorsque les faits sont commis sur la personne d'un mineur de quinze ans, la contrainte morale ou la surprise sont caractérisées par l'abus de la vulnérabilité de la victime ne disposant pas du discernement nécessaire pour ces actes.*”

Varianta tip a infracțiunii de viol este reglementată în cuprinsul art. 222-23 ca fiind *Toate actele de penetrare sexuală, de orice natură ar fi ele, sau toate actele orale sau vaginale comise asupra altei persoane sau asupra autorului prin violență, constrângere, amenințare sau luare prin surprindere. Pedepsa, în acest caz, este închisoarea de până la 15 ani.*

Dacă această faptă este comisă asupra unui minor mai mic de 15 ani, ne regăsim în prezența unei variante agravate, în privința căreia dispozițiile art. 222-24 pct. 2 prevăd o pedeapsă de până la 20 de ani închisoare.

Potrivit art. 222-23-1, introdus prin Legea nr. 478 din 21 aprilie 2021⁵, în afara ipotezei tip a violului prevăzută la art. 222-23, constituie, de asemenea, infracțiunea de viol orice act de penetrare sexuală, de orice fel, sau orice act oral-genital săvârșit de un adult asupra persoanei

² Cu o paranteză, menționăm că, în prezent, ca urmare a modificărilor și completărilor aduse Codului penal prin Legea nr. 217/2020, dispozițiile art. 153 alin. (2) lit. c) prevăd că prescripția nu înlătură răspunderea penală în cazul ambelor infracțiuni (art. 218 și 220).

³ <https://www.lefigaro.fr/actualite-france/le-parlement-s-apprete-a-adopter-la-loi-sur-les-violences-sexuelles-sur-mineurs-20210415>, https://adevarul.ro/international/europa/parlamentul-francez-adoptat-lege-califica-viol-actul-sexual-copil-varsta-15-ani-pedeapsa-ajunge-20-ani-inchisoare-1_6079197b5163ec427103bbd9/index.html.

⁴ Par „*atteinte sexuelle*”, il faut entendre tout acte à caractère sexuel, avec ou sans pénétration – a se vedea <https://www.village-justice.com/articles/delit-atteinte-sexuelle-sur-mineur,37945.html>.

⁵ https://www.legifrance.gouv.fr/codes/section_lc/LEGITEXT000006070719/LEGISCTA0000043405084?etatTexte=VIGUEUR&etatTexte=VIGUEUR_DIFF#LEGISCTA0000043405084.



Tel: (+40)21-311.69.32
Fax: (+40)21-311.69.37



Website: www.csm1909.ro
Email: legislatie@csm1909.ro



Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011



CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 123 alin 1 din Constituție, republicată)

unui minor mai mic de cincisprezece ani sau comis asupra autorului de către minor, dacă diferența de vârstă între major și minor este de cel puțin cinci ani.

Condiția diferenței de vârstă prevăzută la primul alineat al acestui articol nu se aplică în cazul în care faptele sunt săvârșite în schimbul unei remunerații, a unei promisiuni de remunerație, a acordării unui beneficiu în natură sau a promisiunii unui astfel de beneficiu.

„Hors le cas prévu à l'article 222-23, constitue également un viol tout acte de pénétration sexuelle, de quelque nature qu'il soit, ou tout acte bucco-génital commis par un majeur sur la personne d'un mineur de quinze ans ou commis sur l'auteur par le mineur, lorsque la différence d'âge entre le majeur et le mineur est d'au moins cinq ans.

La condition de différence d'âge prévue au premier alinéa du présent article n'est pas applicable si les faits sont commis en échange d'une rémunération, d'une promesse de rémunération, de la fourniture d'un avantage en nature ou de la promesse d'un tel avantage.”

Conform art. 222-23-3, infracțiunea de viol prevăzută la art. 222-23-1 este pedepsită cu închisoarea până la 20 de ani.

5. În măsura în care se optează pentru această din urmă variantă de reglementare, urmează a se decide cu privire la **pragul de vârstă** ce va fi stabilit în privința victimei minore.

O variantă ar fi aceea de a se avea în vedere vârsta de 14 ani, în condițiile în care până la împlinirea acestei vârste minorul nici nu răspunde penal, conform art. 113 Cod penal, legea instituind o prezumție absolută a lipsei de discernământ. Este drept că dispozițiile menționate se referă la vârsta minorului care a săvârșit o faptă penală, dar ele pot fi relevante și în privința victimei, câtă vreme criteriul determinant în stabilirea acestui prag este existența discernământului.

În acest sens, s-ar putea prevedea completarea dispozițiilor art. 218 cu dispoziții noi, corelativ cu abrogarea prevederilor alin. (2) și (5) ale art. 220 și cu modificarea corespunzătoare a alin. (6).

Având în vedere că, în prezent, potrivit art. 220 alin. (6), faptele prevăzute la alin. (2) nu se sancționează dacă diferența de vârstă nu depășește 3 ani, propunem inserarea unor dispoziții similare și în cazul infracțiunii de viol, în noua variantă, ce va fi incidentă doar în cazul făptuitorului minor, după cum s-a arătat anterior.

De asemenea, în raport de dispozițiile art. 222¹, în conformitate cu care „Dacă faptele prevăzute la art. 220 - 222 sunt săvârșite de două sau mai multe persoane împreună sau de către o persoană care a mai comis anterior o infracțiune contra libertății și integrității sexuale asupra unui minor, o infracțiune de pornografie infantilă sau proxenetism asupra unui minor, limitele speciale ale pedepsei se majorează cu o treime.”, propunem inserarea unui text în acest sens în legătură cu noile variante de incriminare propuse.

Redăm mai jos propunerile concrete de reglementare:

Tel: (+40)21-311.69.32
Fax: (+40)21-311.69.37



Website: www.csm1909.ro
Email: legislatie@csm1909.ro



Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

Număr de înregistrare în registrul de evidență a prelucrărilor de date cu caracter personal 2359



CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin 1 din Constituție, republicată)

- La articolul 218, după alineatul (4) se introduc patru noi alineate, alineatele (4¹)-(4⁴), cu următorul cuprins:

„(4¹) Constituie, de asemenea, infracțiunea de viol și se sancționează cu pedeapsa prevăzută la alin. (1) raportul sexual, actul sexual oral sau anal, precum și orice alte acte de penetrare vaginală sau anală comise cu un minor care nu a împlinit 14 ani.

(4²) Fapta prevăzută la alin. (4¹) se pedepsește cu închisoarea de la 5 la 12 ani și interzicerea exercitării unor drepturi atunci când:

a) fapta a fost comisă de un membru de familie al minorului sau de o persoană care conviețuiește cu acesta;

b) minorul se află în îngrijirea, ocrotirea, educarea, paza sau tratamentul făptuitorului sau acesta a abuzat de poziția sa recunoscută de încredere sau de autoritate asupra minorului ori de situația vădit vulnerabilă a acestuia, datorată unui handicap psihic sau fizic, unei situații de dependență, unei stări de incapacitate fizică sau psihică ori altei cauze;

c) fapta a pus în pericol viața minorului;

d) a fost comisă în scopul producerii de materiale pornografice;

e) făptuitorul a împlinit vârsta de 18 ani.

(4³) Când făptuitorul nu a împlinit 18 ani, faptele prevăzute la alin. (4¹) nu se sancționează dacă diferența de vârstă nu depășește 3 ani.

(4⁴) Dacă faptele prevăzute la alin. (4¹) și (4²) sunt săvârșite de două sau mai multe persoane împreună sau de către o persoană care a mai comis anterior o infracțiune contra libertății și integrității sexuale asupra unui minor, o infracțiune de pornografie infantilă sau proxenetism asupra unui minor, limitele speciale ale pedepsei se majorează cu o treime.”

- La articolul 218, alineatul (6) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(6) Tentativa la infracțiunile prevăzute în alin. (1) - (3), (3¹), (4¹), (4²) și (4⁴) se pedepsește.”

- La articolul 220, alineatele (2) și (5) se abrogă.

- La articolul 220, alineatele (6) și (7) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„(6) Faptele prevăzute la alin. (1) și la alin. (4) lit. e) nu se sancționează dacă diferența de vârstă nu depășește 3 ani.

(7) Tentativa la infracțiunile prevăzute la alin. (1) - (4) se pedepsește.”

6. Un alt aspect în privința căruia urmează a se aprecia este acela al necesității modificării corespunzătoare și a dispozițiilor art. 219 și 221, care incriminează infracțiunile de agresiune sexuală și, respectiv, corupere sexuală a minorilor.

În prezent, aceste dispoziții prevăd următoarele:



Tel: (+40)21 311.69.32
Fax: (+40)21 311.69.37



Website: www.csm1909.ro
Email: legislatie@csm1909.ro



Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

Număr de înregistrare în registrul de evidență a prelucrărilor de date cu caracter personal 2359

Pagina 10 din 16



CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție republicată)

„Art. 219 - Agresiunea sexuală

(1) Actul de natură sexuală, altul decât cele prevăzute în art. 218, cu o persoană, săvârșit prin constrângere, punere în imposibilitate de a se apăra sau de a-și exprima voința ori profitând de o această stare, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Pedepsa este închisoarea de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi atunci când:

a) victima se află în îngrijirea, ocrotirea, educarea, paza sau tratamentul făptuitorului;

b) fapta a fost comisă de către un membru de familie sau de către o persoană care conviețuiește cu victima;

c) victima este un minor;

d) fapta a fost comisă în scopul producerii de materiale pornografice;

e) fapta a avut ca urmare vătămarea corporală sau a pus în pericol viața victimei în orice alt mod;

f) fapta a fost săvârșită de două sau mai multe persoane împreună.

(2¹) Pedepsa este închisoarea de la 5 la 12 ani și interzicerea exercitării unor drepturi atunci când faptele prevăzute la alin. (1) au fost comise **față de un minor** în circumstanțele prevăzute la alin. (2) lit. a), b) și d) - f) sau de către o persoană care a mai comis anterior o infracțiune contra libertății și integrității sexuale asupra unui minor, o infracțiune de pornografie infantilă sau proxenetism asupra unui minor.

(3) Dacă fapta a avut ca urmare moartea victimei, pedepsa este închisoarea de la 7 la 15 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(4) Dacă actele de agresiune sexuală au fost precedate sau urmate de săvârșirea actelor sexuale prevăzute în art. 218 alin. (1) și alin. (2), fapta constituie viol.

(5) Acțiunea penală pentru fapta prevăzută în alin. (1) se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

(6) Tentativa la infracțiunile prevăzute în alin. (1) și alin. (2) se pedepsește.”

„Art. 221 - Coruperea sexuală a minorilor

(1) Comiterea unui act de natură sexuală, altul decât cel prevăzut în art. 220, împotriva unui **minor care nu a împlinit vârsta de 14 ani**, precum și determinarea minorului să suporte ori să efectueze un astfel de act se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani.

(2) Pedepsa este închisoarea de la 2 la 8 ani și interzicerea exercitării unor drepturi, atunci când:

a) fapta a fost comisă de un membru de familie al minorului sau de o persoană care conviețuiește cu acesta;

b) minorul se află în îngrijirea, ocrotirea, educarea, paza sau tratamentul făptuitorului sau acesta a abuzat de poziția sa recunoscută de încredere sau de autoritate asupra minorului ori de situația vădit vulnerabilă a acestuia, datorată unui handicap psihic sau fizic, unei situații de dependență, unei stări de incapacitate fizică sau psihică ori altei cauze;

c) fapta a fost comisă în scopul producerii de materiale pornografice;

d) fapta a pus în pericol viața minorului.

(2¹) Fapta prevăzută la alin. (1), comisă de **un major cu un minor cu vârsta între 14 și 18 ani**, se pedepsește cu închisoarea de la două luni la 3 ani și interzicerea exercitării unor drepturi dacă:

a) minorul este membru de familie al majorului;



Tel: (+40)21-311.69.32

Fax: (+40)21-311.69.37



Website: www.csm1909.ro

Email: legislatie@csm1909.ro



Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod postal 060011

Număr de înregistrare în registrul de evidență a prelucrărilor de date cu caracter personal 2359

Pagina 11 din 16



CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin 1 din Constituție, republicată)

b) minorul se află în îngrijirea, ocrotirea, educarea, paza sau tratamentul făptuitorului sau acesta a abuzat de poziția sa recunoscută de încredere sau de autoritate asupra minorului ori de situația vădit vulnerabilă a acestuia, datorată unui handicap psihic sau fizic, unei situații de dependență, unei stări de incapacitate fizică sau psihică ori altei cauze;

c) fapta a pus în pericol viața minorului;

d) a fost comisă în scopul producerii de materiale pornografice.

(3) Actul sexual de orice natură săvârșit de un major în prezența unui **minor care nu a împlinit vârsta de 14 ani** se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

(4) Determinarea de către un major a unui **minor care nu a împlinit vârsta de 14 ani** să asiste la comiterea unor acte cu caracter exhibiționist ori la spectacole sau reprezentații în cadrul cărora se comit acte sexuale de orice natură, precum și punerea la dispoziția acestuia de materiale cu caracter pornografic se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.

(5) Faptele prevăzute la alin. (1) nu se sancționează dacă diferența de vârstă nu depășește 3 ani.

(6) Tentativa la infracțiunile prevăzute la alin. (1), (2) și (2¹) se pedepsește.”

În contextul în care agresiunea sexuală poate fi considerată „o reglementare în oglindă a violului”, diferind doar elementul material⁶, urmează a se aprecia dacă, pentru rațiuni similare celor avute în vedere la formularea propunerii de incriminare drept infracțiunea de viol a faptei specifice comise cu un minor care nu a împlinit 14 ani, care consimte la această faptă, nu ar fi necesară o dispoziție simetrică care să incrimineze ca agresiune sexuală actul sexual consimțit (altul decât cel care constituie viol) cu un minor sub 14 ani.

În legătură cu aceste aspecte, arătăm că în Codul penal francez, la art. 222-27 se arată că agresiunile sexuale altele decât violul se pedepesc cu închisoare până la 5 ani și cu 75.000 euro amendă.

Potrivit art. 222-29-1, dacă aceste agresiuni sunt exercitate asupra unui minor mai mic de 15 ani prin violență, constrângere, amenințare sau luare prin surprindere, pedeapsa este de până la 10 ani închisoare și 150.000 euro amendă.

Prin Legea nr. 478 din 21 aprilie 2021 a fost introdus și un alt articol, art. 222-29-2, în conformitate cu care, în afara cazului prevăzut la art. 222-29-1 (mai sus redat), constituie de asemenea o agresiune sexuală pedepsită cu până la 10 ani închisoare și 150.000 euro amendă toate actele de natură sexuală, altele decât violul, comise de un major asupra unui minor mai mic de 15 ani, dacă diferența de vârstă este de cel puțin 5 ani.

„Hors le cas prévu à l'article 222-29-1, constitue également une agression sexuelle punie de dix ans d'emprisonnement et de 150 000 € d'amende toute atteinte sexuelle autre qu'un viol commise par un

⁶ Vasile Dobrinioiu ș.a., op. cit., pag. 180.



Tel: (+40)21 311.69.32

Fax: (+40)21 311.69.37



Website: www.csm1909.ro

Email: legislatie@csm1909.ro



Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

Număr de înregistrare în registrul de evidență a prelucrărilor de date cu caracter personal 2359

Pagina 12 din 16

majeur sur la personne d'un mineur de quinze ans, lorsque la différence d'âge entre le majeur et le mineur est d'au moins cinq ans.

La condition de différence d'âge prévue au premier alinéa du présent article n'est pas applicable si les faits ont été commis en échange d'une rémunération, d'une promesse de rémunération, de la fourniture d'un avantage en nature ou de la promesse d'un tel avantage.”

În măsura în care se va aprecia că este oportună o astfel de modificare, s-ar putea prevedea completarea art. 219 cu alineate noi, corelativ cu abrogarea dispozițiilor alin. (1), (2) și (5) ale art. 221 și cu modificarea corespunzătoare a alin. (6) al acestui din urmă articol.

Practic, conform propunerilor, în cuprinsul art. 221 Cod penal ar urmă să se regăsească:

- alin. (2¹), care încriminează fapta comisă de un major cu un minor cu vârsta între 14 și 18 ani în anumite circumstanțe;

- alin. (3), care încriminează actul sexual de orice natură săvârșit de un major în prezența unui minor care nu a împlinit vârsta de 14 ani;

- alin. (4), care încriminează determinarea de către un major a unui minor care nu a împlinit vârsta de 14 ani să asiste la comiterea unor acte cu caracter exhibiționist ori la spectacole sau reprezentații în cadrul cărora se comit acte sexuale de orice natură, precum și punerea la dispoziția acestuia de materiale cu caracter pornografic.

Redăm mai jos propunerile concrete de reglementare:

- **La articolul 219, după alineatul (3) se introduc patru noi alineate, alineatele (3¹) – (3⁴), cu următorul cuprins:**

„(3¹) Constituie, de asemenea, infracțiunea de agresiune sexuală și se pedepsește cu pedeapsa prevăzută la alin. (1) comiterea unui act de natură sexuală, altul decât cel prevăzut în art. 218, împotriva unui minor care nu a împlinit vârsta de 14 ani, precum și determinarea minorului să suporte ori să efectueze un astfel de act.

(3²) Fapta prevăzută la alin. (3¹) se pedepsește cu închisoarea de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi atunci când:

a) fapta a fost comisă de un membru de familie al minorului sau de o persoană care conviețuiește cu acesta;

b) minorul se află în îngrijirea, ocrotirea, educarea, paza sau tratamentul făptuitorului sau acesta a abuzat de poziția sa recunoscută de încredere sau de autoritate asupra minorului ori de situația vădit vulnerabilă a acestuia, datorată unui handicap psihic sau fizic, unei situații de dependență, unei stări de incapacitate fizică sau psihică ori altei cauze;

c) fapta a fost comisă în scopul producerii de materiale pornografice;

d) fapta a pus în pericol viața minorului.

(3³) Faptele prevăzute la alin. (3¹) nu se sancționează dacă diferența de vârstă nu depășește 3 ani.





CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție, republicată)

(3⁴) Dacă faptele prevăzute la alin. (3¹) și (3²) sunt săvârșite de două sau mai multe persoane împreună sau de către o persoană care a mai comis anterior o infracțiune contra libertății și integrității sexuale asupra unui minor, o infracțiune de pornografie infantilă sau proxenetism asupra unui minor, limitele speciale ale pedepsei se majorează cu o treime.”

- La articolul 219, alineatul (4) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(4) Dacă actele de agresiune sexuală au fost precedate sau urmate de săvârșirea actelor sexuale prevăzute în art. 218 alin. (1), alin. (2), (4¹) sau (4²), fapta constituie viol.”

- La articolul 219, alineatul (6) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(6) Tentativa la infracțiunile prevăzute în alin. (1), (2), (3¹), (3²) și (3⁴) se pedepsește.”

- La articolul 221, alineatele (1) și (2) se abrogă.

- La articolul 221, alineatul (2¹) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2¹) Comiterea de către un major a unui act de natură sexuală, altul decât cel prevăzut în art. 220, împotriva unui minor cu vârsta între 14 și 18 ani, precum și determinarea minorului să suporte ori să efectueze un astfel de act se pedepsesc cu închisoarea de la două luni la 3 ani și interzicerea exercitării unor drepturi dacă:

a) minorul este membru de familie al majorului;

b) minorul se află în îngrijirea, ocrotirea, educarea, paza sau tratamentul făptuitorului sau acesta a abuzat de poziția sa recunoscută de încredere sau de autoritate asupra minorului ori de situația vădit vulnerabilă a acestuia, datorată unui handicap psihic sau fizic, unei situații de dependență, unei stări de incapacitate fizică sau psihică ori altei cauze;

c) fapta a pus în pericol viața minorului;

d) a fost comisă în scopul producerii de materiale pornografice.”

- La articolul 221, alineatul (5) se abrogă.

- La articolul 221, alineatul (6) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(6) Tentativa la infracțiunea prevăzută la alin. (2¹) se pedepsește.”

În raport de modificările propuse, urmează a se aprecia dacă, în lumina dispozițiilor art. 222 alin. (2) Cod penal, ce incriminează infracțiunea de racolare a minorilor în scopuri sexuale, nu sunt necesare și alte modificări/completări.

Astfel, în prezent, dispozițiile art. 222 Cod penal au următorul cuprins:

„Art. 222 - *Racolarea minorilor în scopuri sexuale*



Tel. (+40)21 311.69.32
Fax (+40)21 311.69.37



Website: www.csm1909.ro
Email: legislatie@csm1909.ro



Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

Număr de înregistrare în registrul de evidență a prelucrărilor de date cu caracter personal 2359

Pagina 14 din 16



CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție, republicată)

(1) *Fapta persoanei majore de a-i propune unui minor care nu a împlinit vârsta de 16 ani să se întâlnească, în scopul comiterii unui act dintre cele prevăzute în art. 220 sau art. 374, inclusiv atunci când propunerea a fost făcută prin mijloacele de transmitere la distanță, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.*

(2) *Fapta persoanei majore de a-i propune unui minor care nu a împlinit vârsta de 14 ani să se întâlnească, în scopul comiterii unui act dintre cele prevăzute în art. 221, inclusiv atunci când propunerea a fost făcută prin mijloacele de transmitere la distanță, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.”*

Or, în raport de propunerile formulate anterior, pare a fi necesară și **modificarea art. 222**, după cum urmează:

„Art. 222 - Racolarea minorilor în scopuri sexuale

(1) *Fapta persoanei majore de a-i propune unui minor care nu a împlinit vârsta de 16 ani să se întâlnească, în scopul comiterii unui act dintre cele prevăzute în art. 220, art. 374 sau art. 218 alin. (4¹), (4²) și (4⁴), inclusiv atunci când propunerea a fost făcută prin mijloacele de transmitere la distanță, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.*

(2) *Fapta persoanei majore de a-i propune unui minor care nu a împlinit vârsta de 14 ani să se întâlnească, în scopul comiterii unui act dintre cele prevăzute în art. 221 sau art. 219 alin. (3¹), (3²) și (3⁴), inclusiv atunci când propunerea a fost făcută prin mijloacele de transmitere la distanță, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.”*

Propunem înaintarea prezentului punct de vedere către Comisia nr. 1 – comună „Legislație și cooperare interinstituțională”.

Avizat,
Director

Avizat,
Director adjunct



Tel: (+40)21-311.69.32
Fax: (+40)21-311.69.37



Website: www.csm1909.ro
Email: legislatie@csm1909.ro



Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011



CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Avizat,
Șef serviciu

Întocmit,



Tel: (+40)21 311.69.32
Fax: (+40)21 311.69.37



Website: www.csm1909.ro
Email: legislatie@csm1909.ro



Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

Număr de înregistrare în registrul de evidență a prelucrărilor de date cu caracter personal 2359

Pagina 16 din 16